

Skattereduktion för hushållstjänster år 2008

Individer

År 2008 fick 90 400 individer, eller 1,2 procent av alla vuxna skattereduktion för hushållsarbete. Den totala reduktionen uppgick till 435 miljoner kronor. Det är tydligt att de med högre inkomster utnyttjar reduktionen i större utsträckning. Medan mindre än en procent av dem som har en taxerad förvärvsinkomst på mindre än 300 000 kronor utnyttjar möjligheten att göra skattereduktion för hushållstjänster så utnyttjar 15 procent av dem som har en taxerad förvärvsinkomst på mer än en miljon samma möjlighet. I inkomstlägen där emellan är det också så att de med högre inkomster utnyttjar skattereduktionen i större utsträckning.¹

Diagram 1

Källa: SCB och egna beräkningar

Det som Almega påstår – att det är en ganska jämn fördelning mellan de olika inkomstgrupperna² – stämmer alltså inte. Almeegas belegg för att fördelningens skulle vara jämn är att nästan en av fyra som utnyttjar skattereduktionen har en inkomst³ som är mindre än 200 000 kronor om året, nästan två av fyra har en inkomst på 200 000 - 400 000 kronor och följaktligen lite mer än en av fyra har en inkomst på mer än 400 000 kronor. Att få personer har inkomster i de högre inkomstskikten anses uppenbarligen vara av underordnad betydelse.

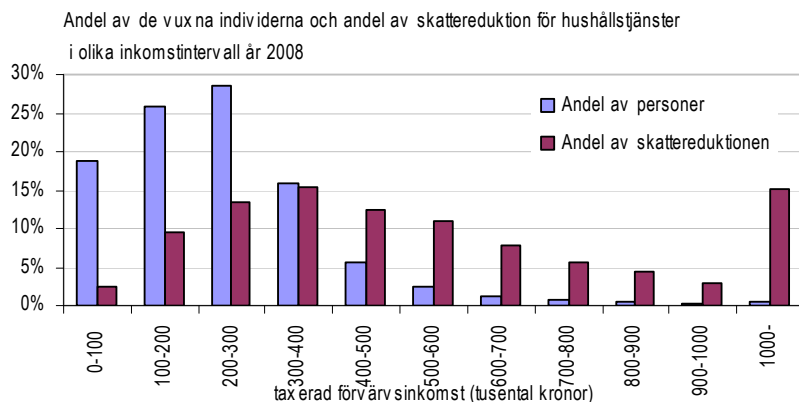
När spridningen av de taxerade förvärvsinkomsterna studeras visar det sig att 45 procent av de vuxna hade en inkomst som var lägre än 200 000 kronor år 2008. Denna grupp fick dock bara 12 procent av skattereduktionen. Hälften av alla vuxna hade det året en inkomst i intervallet 200 000 - 400 000 kronor. Denna grupp fick 41 procent av skattereduktionen. Nästan hälften, 47 procent, av skattereduktionen gick till den grupp bestående av 5 procent av alla vuxna som hade en inkomst som var större än 400 000 kronor. Resultaten är förväntade – med högre inkomst har man mer pengar att köpa hushållstjänster för.

¹ Underlaget för statistiken är en stor urvalsundersökning av 1,6 miljoner individer.

² Almega (2010-03-02), RUT-avdrag nyttjas inom alla inkomstgrupper, www.almega.se (2010-03-10).

³ Almega använder, som inkomstbegrepp, den lägre beskattningsbara inkomsten, vilken skiljer sig från den taxerade förvärvsinkomsten genom att grundavdraget och eventuellt sjöinkomstavdrag är avdraget.

Diagram 2

Källa: SCB och egna beräkningar

Regelverket

År 2008 gällde att den som hade fyllt 18 år kunde få skatten reducerad med 50 procent av utgifterna för arbetskostnader för hushållsarbete.⁴ Skattereduktionen fick uppgå till högst 50 000 och minst 500 kronor. Det utförda hushållsarbetet skulle gälla det egna eller föräldrarnas hushåll. En ansökan om skattereduktion gjordes skriftligen hos Skatteverket. Även den som hade fått en skattepliktig förmån av hushållsarbete hade rätt till skattereduktion. En begäran om skattereduktion gjordes då i inkomstdeklarationen.

Från och med den 1 juli 2009 gäller i stället att utföraren av hushållsarbetet kan ansöka om att få utbetalning från Skatteverket när arbetet är utfört och betalat.⁵ Det belopp som Skatteverket betalar ut till utföraren tillgodoförs köparen som preliminär skattereduktion. Den preliminära skattereduktionen kan liknas vid en förtida återbetalning av köparens slutliga skatt. En begäran om skattereduktion för husarbete ska också göras i köparens inkomstdeklaration. Det är köparen som ansvarar för återbetalning av för mycket utbetald preliminär skattereduktion. Skattereduktion kan numera även tillgodoräknas en privatperson som köper hushållsarbete av någon som saknar F-skattsedel och inte är registrerad till mervärdesskatt. I detta fall tillgodoräknas skattereduktion med ett belopp som motsvarar de arbetsgivaravgifter som köparen har redovisat för arbetet i en förenklad skattedeklaration. 500-kronorsgränsen för skattereduktionen är också borttagen.

Eftersom deklARATIONERNA för år 2009 ännu inte är klara finns det inga exakta uppgifter om hur stor skattereduktionen för hushållsarbete blir för det året. De utbetalningar som har gjorts under 2009 och de första månaderna 2010 (som delvis rör arbete utfört år 2009) indikerar dock att storleksordningen blir den samma som år 2008. Borttagandet av den nedre gränsen för skattereduktionen på 500 kronor kan ha medfört en ökning av den totala skattereduktionen och en minskning av den genomsnittliga reduktionen. Enstaka tjänster till arbetskostnader understigande 1 000 kronor ger nu en skattereduktion.⁶

Kvinnor, män och sammanboende

Det var år 2008 betydligt vanligare att sammanboende⁷ utnyttjade möjligheten att göra skattereduktion för hushållstjänster än att ensamstående gjorde det. Bland de ensamstående ut-

⁴ Skatteverket (2008), Skatteverkets information om skattereduktion för hushållsarbete SKVM 2008:3.

⁵ Skatteverket (2020), Skatteverkets information om skattereduktion för husarbete fr.o.m. den 1 juli 2009 SKVM 2010:2

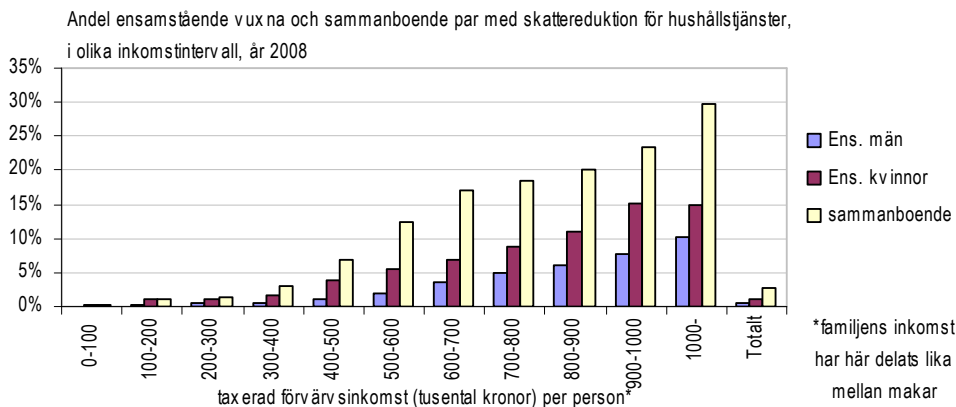
⁶ Skatteverket.

⁷ Gifta eller sammanboende med gemensamma barn.

nyttjade kvinnor möjligheten oftare än män. 2,8 procent av de sammanboende paren, 1,1 procent av de ensamstående kvinnorna och 0,5 procent av de ensamstående männen fick skattereduktionen.

I alla hushållskonstellationer är det tydligt att de med högre inkomster utnyttjade skattereduktionen för hushållstjänster i högre utsträckning än de med lägre inkomster. Observera att jag i diagrammen nedan har tagit den genomsnittliga inkomsten för sammanboende i indelningen inkomstintervall. Detta för att, överskådligt, kunna redovisa dem i samma diagram som ensamstående.

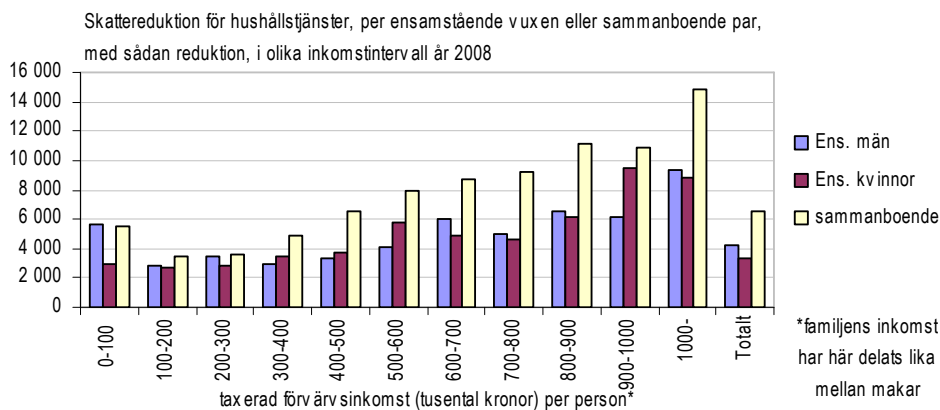
Diagram 3

Källa: SCB och egna beräkningar

Bland dem som utnyttjade skattereduktionen fick de med de högsta inkomsterna, i genomsnitt, större reduktion än de med de lägsta inkomsterna, i alla hushållskonstellationer. Rangordningen av de olika hushållstyperna, i 100 000 kronor breda inkomstintervall, visar dock inte, entydigt, växande skattereduktioner, i varje steg. Att sammanboende och ensamstående män med taxerade förvärvsinkomster lägre än 100 000 tycks bryta mönstret av låga skattereduktioner i bland nyttjare av möjligheten i lägre inkomstintervall ska inte fästas så stor vikt vid. Det är endast några få hundratal personer i dessa grupper som får skattereduktionen vilket innebär att några få enskilda beslut får stor påverkan på genomsnittet.

Diagram 4

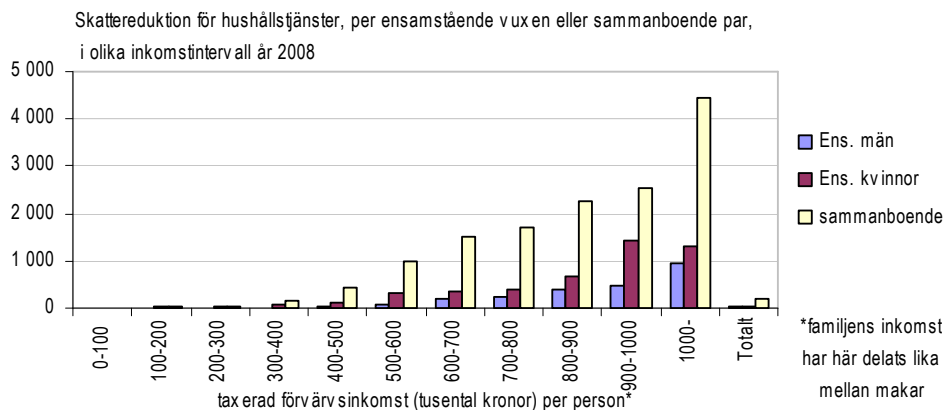
Källa: SCB och egna beräkningar

Observera att jag, i diagram 4 och fortsättningsvis, för sammanboende, redovisar skattereduktionen för hela hushållet. Skattereduktionen har alltså inte delats lika mellan makar. Att jag redovisar skattereduktionen på hushållsnivå beror på att jag betraktar hushållstjänster som en gemensam utgift, oavsett vem i hushållet som redovisar den för skattemyndigheten, och på att en redo-

visning på individnivå kan bli missvisande om en person, med relativt låg inkomst, har råd att köpa mycket hushållstjänster och får en stor skattereduktion, därför hushållets samlade inkomster är stora.

Vi har alltså sett att höginkomsttagare utnyttjade skattereduktionen i större utsträckning än låginkomsttagare år 2008 och att den, bland dem med skattereduktion, var högre bland höginkomsttagare än bland låginkomsttagare. Sammantaget innebär det att den genomsnittliga skattereduktionen var betydligt högre bland höginkomsttagare än bland låginkomsttagare. Detta gäller totalt sett och när olika hushållskonstellationer – ensamstående kvinnor, män och sammanboende – betraktas var för sig.

Diagram 5

Källa: SCB och egna beräkningar

Sammanboende med en snittinkomst på minst en miljon kronor i hushållet (2 miljoner tillsammans alltså) utmärker sig som storkonsumenterna av hushållstjänster. Deras genomsnittliga skattereduktion var 4 440 kronor år 2008. Inom varje inkomstintervall var det också betydligt vanligare att sammanboende får en skattereduktion för hushållstjänster än att ensamstående får det. Det gäller om man som i diagrammet nedan betraktar hushållets totala skattereduktion, men också om man delar den för sammanboende i två och på så sätt betraktar den genomsnittliga skattereduktionen i hushållet.

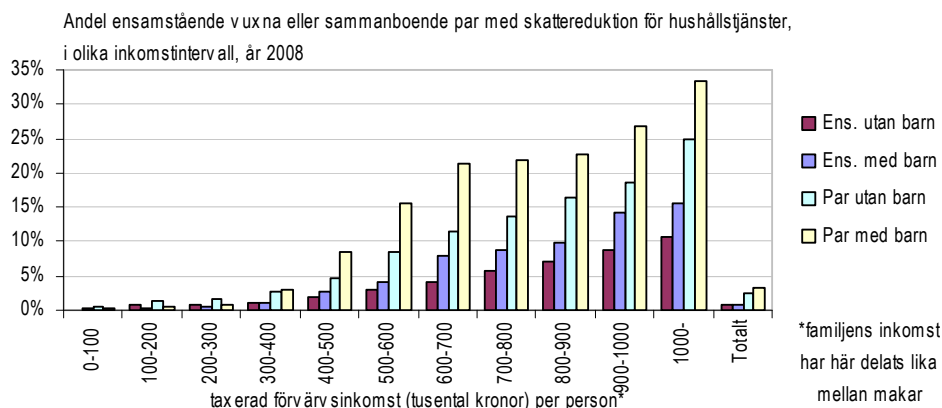
I enstaka inkomstintervall hade dock ensamstående kvinnor större skattereduktion för hushållstjänster än halva hushållets skattereduktion för sammanboende i motsvarande inkomstintervall. T.ex. var den genomsnittliga skattereduktionen för ensamstående kvinnor med en taxerad förvärvsinkomst i intervallet 900 000 kronor - 1 000 000 kronor 1 430 kronor. För sammanboende med en snittinkomst i samma intervall var den genomsnittliga skattereduktionen 2 550 kronor, vilket om man delar den på två blir lite mindre än den för ensamstående kvinnor. Ett argument för att betrakta hushållets sammanlagda reduktion är att det i ett hushåll finns stordriftsfördelar som gör att två personer i ett hushåll inte genererar dubbelt så mycket hushållsarbete som en ensamstående.

Familjer med och utan barn

Vi har redan sett att par utnyttjade skattereduktionen för hushållstjänster betydligt oftare än ensamstående år 2008. Det gäller också om familjer med och utan barn betraktas var för sig. 3,4 procent av paren med barn utnyttjade skattereduktionen, att jämföra med 2,3 procent av paren utan barn, 1,0 procent av de ensamstående med barn och 0,8 procent av de ensamstående utan barn. Det var alltså vanligare att barnfamiljer utnyttjade skattereduktionen än att familjer utan barn gjorde det när par jämförs med par och ensamstående med ensamstående. I alla familje-

konstellationer gällde det, att de i lägre inkomstintervall, utnyttjar skattereduktionen, i mindre utsträckning, än de i högre inkomstintervall.

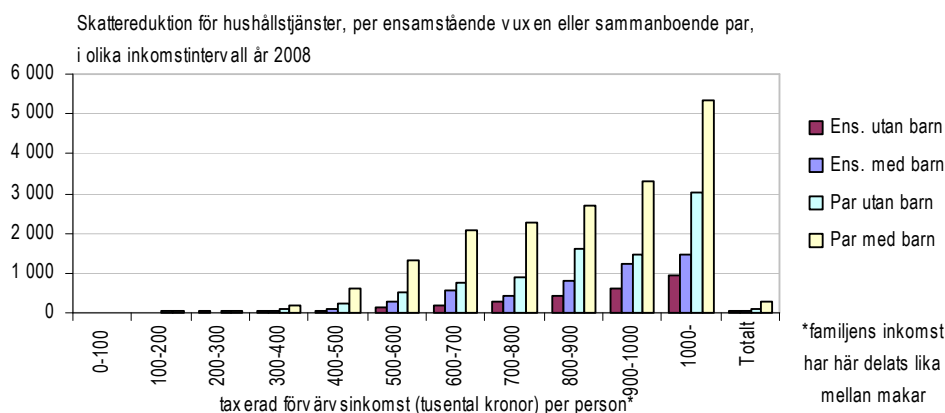
Diagram 6

Källa: SCB och egna beräkningar

När också skattereduktionernas storlek tas med i bilden, visar det sig, att par med barn fick de största skattereduktionerna för hushållstjänster, år 2008. Skattereduktionen i den gruppen var ungefär 270 kronor, i genomsnitt. Detta kan jämföras med 110 kronor för par utan barn, 50 kronor för ensamstående med barn och 30 kronor för ensamstående utan barn, avrundat till jämna tiotal.

Diagram 7

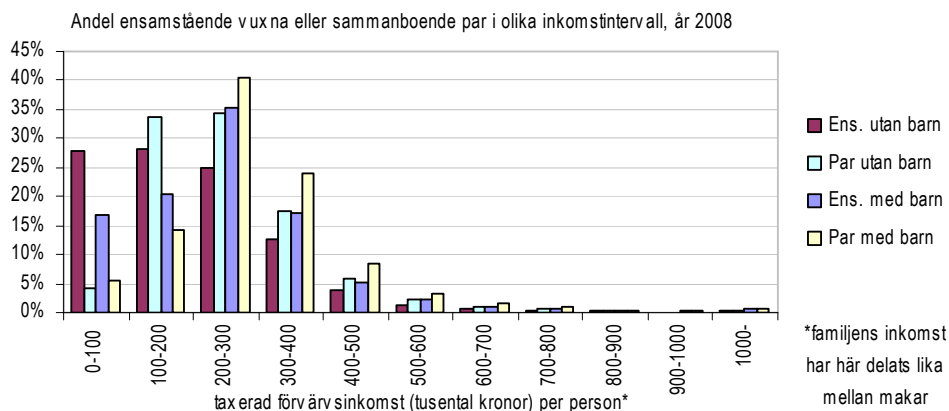

Källa: SCB och egna beräkningar

Dessa skillnader överskuggas totalt av skillnaderna mellan olika inkomstgrupper i respektive familjekategori. Det visar sig t.ex. som att de 7,3 procent av paren med barn som hade en snittinkomst på mer än 500 000 kronor, år 2008, utnyttjade 58 procent av den totala skattereduktionen för alla par med barn. I dessa inkomstintervall var den genomsnittliga skattereduktionen 2 140 kronor. För par utan barn med snittinkomster över 500 000 kronor var den genomsnittliga skattereduktionen 920 kronor. I alla inkomstintervall, över 800 000 kronor, var genomsnittet högre än 1 000 kronor. Observera, åter igen, att jag för par har tagit den genomsnittliga inkomsten för sammanboende i indelningen i inkomstintervall men den sammanslagna skattereduktionen för hela hushållet, av skäl som jag har redogjort för ovan. Bland ensamstående var det bara de utan barn, med en taxerad förvärsinkomst på mer än 900 000 kronor som i genomsnitt fick en större skattereduktion än 1 000 kronor.

Ovanstående uppgifter bör läsas med kännedom om hur ovanligt det är med taxerade inkomster, personliga eller i genomsnitt för sammanboende, som överstiger 500 000 kronor. År 2008 gällde det 7,3 procent av paren med barn, 4,9 procent av de ensamstående med barn, 4,6 procent av paren utan barn och 2,8 procent av de ensamstående utan barn.⁸

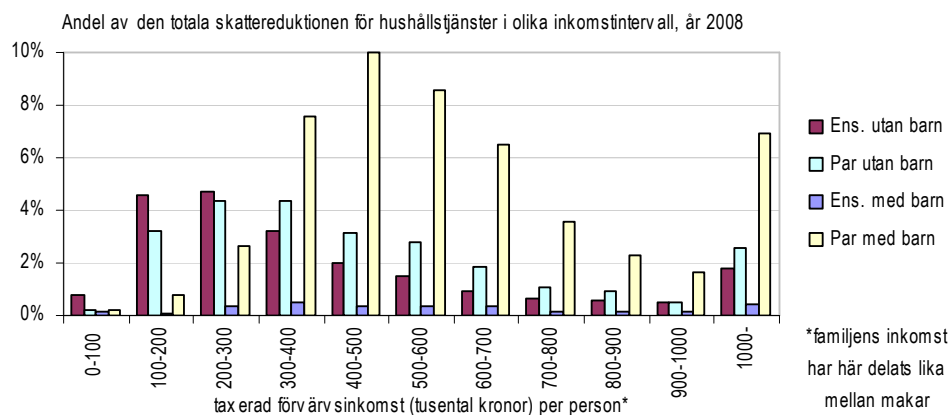
Diagram 8

Källa: SCB och egna beräkningar

När indelningen görs i jämna 100 000-kronorsintervall hamnar flest (41 procent) par med barn i intervallet 200 000 - 300 000 kronor. Det gäller också ensamstående med barn, även om bara 35 procent av den gruppen hamnar i det intervallet och fler av dem ligger längre ner i inkomstfördelningen. Även bland par utan barn hamnar flest i intervallet 200 000 - 300 000 kronor och det är i det närmaste lika vanligt bland dem, som bland ensamstående med barn, att ha en (snitt-)inkomst lägre än 300 000 kronor. Men bland par utan barn var det mycket ovanligt att ha snittinkomster lägre än 100 000 kronor (4,2 procent hade det). Bland ensamstående utan barn var 100 000 - 200 000 kronor det vanligaste inkomstintervallet (innehållande 28 procent av gruppen). Hela 81 procent av de ensamstående utan barn hade, år 2008, en taxerad förvärvsinkomst på högst 300 000 kronor.

Diagram 9

Källa: SCB och egna beräkningar

Vi ser i diagram 8, om vi jämför det med diagram 9, att fördelningen av skattereduktionen för hushållstjänster, över inkomstintervall, ser helt annorlunda ut, än fördelningen av individer och par, i de olika familjekonstellationerna. Mest iögonfallande är den stora andel av skattereduktionen som tillfaller miljonärerna. I övrigt präglas fördelningen av en del som tillfaller paren

⁸ År 2008 var 27 procent av de vuxna gifta eller sammanboende med gemensamma barn, 23 procent var gifta utan barn, 46 procent var ensamstående utan barn och 4 procent var ensamstående med barn.

med barn, samlat kring intervallet 400 000 - 500 000 kronor, trots att dessa par snarare finns samlade kring intervallet 200 000 - 300 000 kronor.